

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.001.03.2022

Pan
Sławomir Borkowski
Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Łasku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/001 – Działalność i funkcjonowanie powiatowych inspektoratów weterynarii w województwie łódzkim

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Łasku ¹ , ul. M. Konopnickiej 21, 98-100 Łask
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Borkowski ² , Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łasku od 17 marca 1999 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość realizacji zadań i zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa
Okres objęty kontrolą	Okres od 1 stycznia 2020 r. – do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Leszek Ceran, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/147/2022 z dnia 4 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1, 2, 366)

¹ Dalej: PIW, Inspektorat, Urząd lub Inspekcja.

² Dalej: Powiatowy Lekarz lub PLW.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Powiatowy Lekarz, w okresie objętym kontrolą, zorganizował pracę Inspektoratu w sposób umożliwiający realizację ustawowych zadań Inspekcji. Wobec faktu, że nabory na stanowiska merytoryczne nie zwiększyły znacząco zatrudnienia w PIW, PLW wyznaczał urzędowych lekarzy weterynarii oraz inne osoby niebędące pracownikami Inspektoratu, z zachowaniem wymogów określonych w art. 16 ust. 1-4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁵.

W ww. zakresie sformułowano nieprawidłowości dot. niezamieszczenia w BIP Inspektoratu ogłoszeń o przeprowadzonych naborach na stanowiska merytoryczne, co było niezgodne z art. 28 ust.1 ustawy o służbie cywilnej oraz z wewnętrzną procedurą naboru do służby cywilnej w PIW (§ 1 pkt 3)⁶. Ponadto, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 31 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej oraz § 7 pkt 1 wewnętrznej procedury naboru do służby cywilnej nie zamieszczono w BIP Kancelarii Prezesa Rady Ministrów⁷ oraz w BIP PIW wyników odpowiednio siedmiu (na 10 stanowisk) oraz dziewięciu naborów (na 13 stanowisk).

W Inspektoracie identyfikowano ryzyka związane z prowadzoną działalnością w zakresie ochrony zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa produktów oraz żywności pochodzenia zwierzęcego. Corocznie terminowo opracowywano *Plany prowadzenia urzędowych kontroli*, a ich niepełna realizacja (od 83,22% w 2022 r. do 98,12% – w 2022 r.) wynikała m.in. z sytuacji epidemicznej w kraju oraz spadkiem ilości gospodarstw utrzymującą trzodą chlewną. W zależności od potrzeb PIW przeprowadzał też kontrole sprawdzające i doraźne.

Podejmowano skuteczne działania mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się i zwalczanie afrykańskiego pomoru świń, w zakresie realizacji planu poboru próbek i przeprowadzania kontroli⁸, jak również prowadzenia kampanii informacyjnej dotyczącej poszerzenia wiedzy na temat tej choroby. Zapewniono też prawidłową realizację kontroli podmiotów wytwarzających uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego⁹ i gospodarujących nimi.

W PIW prawidłowo nakładano i egzekwowano opłaty, o których mowa w art. 30 ust. 1-3 ustawy o IW.

Powiatowy Lekarz zrealizował zalecenia sformułowane w wyniku kontroli przeprowadzonych w Inspektoracie w latach 2020-2022 przez Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii¹⁰.

Pracownicy Inspektoratu współpracowali również na bieżąco z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem bezpieczeństwa żywności i żywienia.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 306, dalej: ustawa o IW.

⁶ Wewnętrzna procedura naboru do służby cywilnej w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Łasku do zarządzenia nr 1 z dnia 02 stycznia 2013 r., dalej: wewnętrzna procedura naboru do służby cywilnej.

⁷ Dalej: KPRM.

⁸ W kontrolowanym okresie w obawie przez rozpowszechniającym się wirusem ASF, wielu producentów zrezygnowało z hodowli świń lub je czasowo zawiesiło, co uniemożliwiło m.in. wykonanie zaplanowanej ilości kontroli i poboru próbek.

⁹ Dalej: UPPZ.

¹⁰ Dalej: ŁWLV lub WLW.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowe¹¹ kontrolowanej działalności

Opis stanu
faktycznego

Prawidłowość realizacji zadań i zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.

1a. Powiatowy Lekarz zorganizował pracę Urzędu w sposób umożliwiający realizację ustawowych zadań Inspekcji poprzez:

- przypisanie zadań z zakresu ochrony zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności do Zespołów: ds. zdrowia i ochrony zwierząt, ds. bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji oraz Pracowni badania mięsa na obecność włośni przy PIW¹²,
- określenie zakresów obowiązków pracownikom powyższych komórek organizacyjnych.

W 2020 r.¹³ w PIW było zatrudnionych sześciu, a w 2021 r.¹⁴ siedmiu, pracowników na stanowiskach merytorycznych, w tym czterech lekarzy weterynarii. Na koniec I kwartału 2022 r. zatrudnionych było ośmiu pracowników merytorycznych, w tym pięciu lekarzy weterynarii.

(akta kontroli str. 3-18)

W latach 2020-2022 Powiatowy Lekarz wyznaczył na czas określony odpowiednio¹⁵: 26, 24 i 20 lekarzy weterynarii oraz odpowiednio jedną, trzy i jedną osoby wykonujące czynności pomocnicze niebędących pracownikami PIW w Łasku do realizacji części ustawowych zadań Inspekcji.

Analiza dokumentacji dot. realizacji zadań przez trzech losowo wybranych urzędowych lekarzy weterynarii wykazała, że zadania te obejmowały m.in.:

- szczepienia ochronne lub badania rozpoznawcze,
- badania laboratoryjne mięsa na obecność włośni,
- badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu oraz wystawiania świadectw zdrowia,
- pobieranie próbek do badań,
- prowadzenie kontroli urzędowych w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

W okresie objętym kontrolą (do 31 marca 2022) z żadnym z zatrudnionych pracowników nie rozwiązano stosunku pracy.

(akta kontroli str. 19-38, 48)

1b. Przy wyznaczaniu losowo wytypowanych lekarzy weterynarii zostały spełnione przesłanki określone w art. 16 ust. 1-5a ustawy o IW oraz zarządzenia nr 1A/2013 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku z dnia 2 stycznia 2013 r. wraz z załącznikiem nr 1 do zarządzenia¹⁶. Nie wystąpiły przypadki uchylecia decyzji w trybie art. 16 ust. 5 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 19-42)

Analiza dokumentacji dot. realizacji zadań przez trzech losowo wybranych urzędowych lekarzy weterynarii wykazała, że:

- czynności wskazane w decyzjach PLW były przewidziane w umowach zawartych z wyznaczonymi lekarzami. Powiatowy Lekarz określił w nich

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Regulamin Organizacyjny Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Łasku, stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9/2020 Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku z dnia 20 czerwca 2020 r., ze zm.

¹³ Wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

¹⁴ Wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

¹⁵ Wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. i 2021 r. oraz 31 marca 2022 r.

¹⁶ Instrukcja Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku z dnia 2 stycznia 2013 r., w sprawie wyznaczania na czas określony lekarzy weterynarii i innych osób niebędących pracownikami Inspekcji do niektórych czynności, o których mowa w art. 16 ust 1 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

wykaz czynności, miejsce ich wykonywania oraz ilość godzin do przepracowania miesięcznie,

- faktury i rachunki do umowy wraz z załącznikami wystawiane przez wyznaczonych lekarzy były zgodne z wykonanymi w rozliczanym okresie czynnościami,
- faktury i rachunki do umowy wystawiane przez wyznaczonych lekarzy były płacone przez PIW terminowo, zostały sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym oraz merytorycznym.

(akta kontroli str. 39-41, 43, 327-345)

2. W latach objętych kontrolą w PIW funkcjonowała wewnętrzna procedura naboru do służby cywilnej, stosownie do wymogów określonych w pkt III.2 ppkt. 1 zarządzenia nr 6 Szefa Służby Cywilnej z 12 marca 2020 r. w sprawie standardów zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej.

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 marca 2022 r. PLW przeprowadził dziewięć naborów na trzynaście stanowisk merytorycznych, z czego dwa nabory zakończyły się zatrudnieniem trzech osób. Pozostałych siedem postępowań (na 10 stanowisk) nie zostało rozstrzygniętych z powodu braku ofert lub złożenia oferty, która nie spełniała wymogów formalnych. PLW wyjaśnił, że w jego opinii przyczyną braku składania ofert były zbyt niskie wynagrodzenia oferowane w służbie cywilnej. Wyjaśnił ponadto, że przeprowadzając nabory na stanowiska merytoryczne przewidywano zróżnicowane wynagrodzenia w zależności od doświadczenia i stażu pracy kandydata.

W trzecim kwartale 2020 r., po nierozstrzygniętym naborze zewnętrznym na stanowisko inspektora weterynaryjnego do spraw zdrowia i ochrony zwierząt w zespole ds. zdrowia i ochrony zwierząt, z powodu braku kandydatów, Powiatowy Lekarz podjął decyzję o awansie zatrudnionego w PIW pracownika administracyjnego po uzyskaniu przez niego stosownych kwalifikacji zawodowych.

Informacja o naborach na wolne stanowiska pracy zamieszczona była na tablicy ogłoszeń w PIW oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów¹⁷. Przy czym w żadnym przypadku ogłoszenia o naborach nie zostały umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej PIW¹⁸ (szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

Informacje o wynikach ww. dziewięciu naborów PLW umieszczał na tablicy ogłoszeń PIW oraz – w dwóch przypadkach – w BIP KPRM. W pozostałych siedmiu przypadkach w BIP KPRM nie zamieszczono przedmiotowych informacji. Nie zamieszczano również informacji o wynikach wszystkich dziewięciu naborów w BIP PIW (szerzej w sekcji: Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 44-48, 64-67)

3. W 2020 r. w PIW zaplanowano wydatki w § 4020 – Wynagrodzenia członków korpusu służby cywilnej w kwocie 850 563,00 zł. Na koniec grudnia 2020 r. wykonanie było na poziomie 815 940,82 zł. Na 2021 r. zaplanowano, a wydatkowano 852 706,00 zł. Natomiast plan wydatków na 2022 r. został znacznie zwiększony i wynosił 1 255 560,00 zł, z czego wykonanie za I kwartał tego roku to kwota 255 678,95 zł.

W 2020 r. PIW otrzymał środki w kwocie 40 798,00 zł w § 4020 na podwyżki wynikające ze zmiany kwoty bazowej dla pracowników służby cywilnej z 1 916,94 zł na 2 031,96 zł. Zgodnie z pismem Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 12 października 2021 r. skierowanego do Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Łodzi, na 2022 r. Inspektorat otrzymał zgodę na utworzenie dwóch dodatkowych etatów na powiat zduńskowolski i łaski na wzmocnienie zwalczania chorób zakaźnych

¹⁷ Dalej: BIP KPRM.

¹⁸ Dalej: BIP PIW.

zwierząt w § 4020 w kwocie 181 440,00 zł (miesięczne wynagrodzenie zasadnicze na stanowisku 6 300,00 zł).

Ponadto, Wojewódzki Lekarz Weterynarii w piśmie z dnia 21 lutego 2022 r., przyznał PIW od 1 października 2022 r. trzy nowe etaty oraz środki finansowe na ten cel w kwocie 86 400,00 zł w § 4020 (miesięczne wynagrodzenie zasadnicze na stanowisku w wysokości przeciętnie 7 999,00 zł). Ponadto, Inspektorat otrzymał środki finansowe na podwyższenie wynagrodzeń od 1 lipca 2022 r. w kwocie 127 900,00 zł w § 4020.

(akta kontroli str. 49-62, 64-67)

W badanym okresie dla poszczególnych stanowisk średnie miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło:

- a) powiatowy lekarz weterynarii, tj. wynagrodzenie zasadnicze: 2020 r. – 6 878,18 zł, 2021 r. – 6 878,18 zł, I kwartał 2022 r. – 7 180,95 zł, z uwzględnieniem wysokości dodatkowych składników¹⁹: 2020 r. – 9 853,07 zł, 2021 r. – 11 427,20 zł, I kwartał 2022 r. – 9 910,93 zł,
- b) zastępca powiatowego lekarza weterynarii: 2020 r. – 5 445,65 zł, 2021 r. – 5 418,00 zł, I kwartał 2022 r. – 5 685,42 zł, z uwzględnieniem wysokości dodatkowych składników: 2020 r. – 7 885,21 zł, 2021 r. – 8 279,38 zł, I kwartał 2022 r. – 7 827,82 zł,
- c) starszy inspektor weterynaryjny, wynagrodzenie zasadnicze: 2020 r. – 4 616,61 zł, 2021 r. – 4 616,61 zł, I kwartał 2022 r. – 5 738,26 zł, z uwzględnieniem wysokości dodatkowych składników: 2020 r. – 6 822,52 zł, 2021 r. – 7 584,46 zł, I kwartał 2022 r. – 7 942,98 zł,
- d) inspektor weterynaryjny, wynagrodzenie zasadnicze: 2020 r. – 3 656,55 zł, 2021 r. – 3 653,01 zł, I kwartał 2022 r. – 3 887,14 zł, z uwzględnieniem wysokości dodatkowych składników: 2020 r. – 5 363,49 zł, 2021 r. – 5 511,78 zł, I kwartał 2022 r. – 5 390,16 zł,
- e) inspektor, wynagrodzenie zasadnicze: 2020 r. – 3 175,95 zł, 2021 r. – 3 734,53 zł, I kwartał 2022 r. – 3 901,37 zł, z uwzględnieniem wysokości dodatkowych składników: 2020 r. – 5 059,02 zł, 2021 r. – 5 903,19 zł, I kwartał 2022 r. – 5 860,63 zł.

(akta kontroli str. 63)

4. Zarządzeniem z 12 marca 2012 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łasku wprowadził system kontroli zarządczej. W styczniu każdego roku okresu objętego kontrolą, identyfikowane były ryzyka i następnie sporządzany był rejestr ryzyk, obejmujący m.in. następujące zadania: przygotowanie i aktualizacja planów gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, zwalczanie jednostek chorobowych podlegających zwalczaniu z urzędu, kontrole podmiotów nadzorowanych, wydawanie zaświadczeń o statucie epizootycznym, kontrole gospodarstw, kontrole w zakresie dobrostanu zwierząt w miejscu ich utrzymania oraz transportu zwierząt, monitorowanie substancji nadzorowanych w paszach, przekazywanie informacji o niebezpiecznych paszach do sieci RASFF. Dla każdego zadania zidentyfikowane zostały ryzyka, dla których określono m.in.: procedury wdrożone celem minimalizacji ryzyka bądź jego eliminacji, opis, przyczynę i skutek ryzyka, kategorie ryzyka, oddziaływanie, prawdopodobieństwo wystąpienia oraz funkcjonujące mechanizmy kontrolne.

(akta kontroli str. 68-104)

Za 2020 r. i 2021 r. PLW złożył oświadczenia o stanie kontroli zarządczej, zgodnie z którą w PIW w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna

¹⁹ Tj. dodatek stażowy, nagrody, premie, trzynaste wynagrodzenie.

i efektywna kontrola zarządcza. W oświadczeniach tych nie wskazano zastrzeżeń odnośnie funkcjonowania kontroli zarządczej.

(akta kontroli str. 105-111)

5a. W PIW w latach 2020-2022 plany działalności, opracowywane zgodnie z wytycznymi, instrukcjami i poleceniami GLW i WLW, uwzględniały analizę i ocenę ryzyka na podstawie, której została ustalona częstotliwość kontroli. Plany kontroli zawierały także: zakres tematyczny kontroli, podstawy prawne określające zakres kontroli, harmonogram urzędowych kontroli (liczba podmiotów, ilość kontroli, okres ich przeprowadzenia). Przy ustalaniu harmonogramu kontroli uwzględniano możliwość łączenia kontroli w różnych obszarach, zgodnie z Instrukcją GLW z dnia 31 grudnia 2019 r.²⁰.

Wszystkie opracowane roczne plany działalności PIW były sporządzone terminowo i zatwierdzone przez PLW.

(akta kontroli str. 112-265)

Zespół ds. zdrowia i ochrony zwierząt (dział zakaźny) w 2020 r. zaplanował i wykonał w 2020 r. następujące czynności inspekcyjne: zaplanowano - 12 893 czynności, plan po zmianach – 16 400 czynności, wykonano 15 388 czynności, czyli 93,83% (na poziomie niższym niż plan), w tym w szczególności:

- 1) pobrano 4 317 próbek z planowanych 5 010 w ramach nadzoru i programów zwalczania chorób w tym:
 - 455 pobranych próbek w ramach małego monitoringu z planowanych 485 (pryszczycza, choroba pęcherzykowa świń, pomór klasyczny świń, pomór klasyczny dzików, IBR/IPV, gorączka Q, choroba niebieskiego języka bydła i owiec, podejrzenia wścieklizny, skuteczność szczepienia lisów w kierunku wścieklizny, HPAI, brucelozą owiec, salmonelloza drobiu i inne udokumentowane),
 - 1 834 pobranych prób w kierunku brucelozy, białaczki z planowanych 2 175,
 - 2 028 pobranych prób w kierunku choroby Aujeszkyego z planowanych 2 350,
- 2) przeprowadzono badania diagnostyczne zwierząt:
 - 4 627 wykonanych prób alergicznych w kierunku gruźlicy z planowanych 4 511,
- 3) przeprowadzono 868 kontroli i kontroli sprawdzających z planowanych 951 w tym:
 - 120 kontroli podmiotów nadzorowanych z planowanych 153,
 - 9 kontroli przesyłek TRACES z planowanych 30,
 - 15 kontroli urzędowych lekarzy weterynarii z planowanych 15,
 - 465 kontroli gospodarstw Cross Complianace (dalej CC), Identyfikacja i Rejestracja Zwierząt (dalej IRZ), dobrostanu zwierząt z planowanych 424,
 - 26 kontroli w ramach zwalczania choroby Aujeszkyego z planowanych 29,
 - 233 kontroli bioasekuracji z planowanych 300.

Z kolei, zespół ds. zdrowia i ochrony zwierząt, bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji (dział pasz i utylizacji oraz dział bezpieczeństwa żywności) w 2020 r. zaplanował i wykonał następujące czynności inspekcyjne: zaplanowano - 61 559, plan po zmianach – 61 695, wykonano 60 097, czyli 97,41% (na poziomie niższym niż plan), w szczególności:

- 1) pobrano 465 prób do badań wykonywanych w ramach nadzoru nad produktami pochodzenia zwierzęcego i paszami z planowanych 366 w tym:
 - 94 prób w ramach monitoringu żywności pochodzenia zwierzęcego z planowanych 90,

²⁰ Instrukcja GLW nr GIWpr02010-14/2019 z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie metodologii kontroli urzędowych oraz weryfikacji wykonywania czynności urzędowych.

- 75 prób w ramach monitoringu pasz z planowanych 76,
 - 226 prób produktów pochodzenia zwierzęcego w ramach nadzoru produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego z planowanych 150,
 - 70 wymazów w kierunku *Campylobacter*, *Salmonella*, *E. Coli* z planowanych 50,
- 2) przeprowadzono 59 217 badań poubojowych zwierząt w rzeźniach i w gospodarstwach z planowanych 61 000,
- 3) przeprowadzono 275 kontroli i kontroli sprawdzających z planowanych 229, w tym:
- 75 kontroli podmiotów nadzorowanych w ramach bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego z planowanych 60,
 - 139 kontroli podmiotów nadzorowanych w ramach pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego z planowanych 110,
 - 3 kontrole dobrostanu w rzeźniach z zaplanowanych 3,
 - 42 kontroli gospodarstw pod względem spełnienia warunków wet. wymaganych przy pozyskaniu mleka z planowanych 40,
 - 16 kontroli urzędowych lekarzy weterynarii z planowanych 16.

(akta kontroli str. 266-290)

W 2021 r. zespół ds. zdrowia i ochrony zwierząt (dział zakaźny) wykonał następujące czynności inspekcyjne (w szt.): zaplanowano – 13 502, plan po zmianach – 16 181, wykonano 13 739, czyli 84,91% (na poziomie niższym niż plan) tj.:

- 1) pobrano 4 129 próbek z planowanych 4 949 w ramach nadzoru i programów zwalczania chorób, w tym:
- 887 pobranych próbek w ramach małego monitoringu z planowanych 987 (pryszczycy, choroba pęcherzykowa świń, pomór klasyczny świń, pomór klasyczny dzików, 1BR/IPV, gorączka Q, choroba niebieskiego języka bydła i owiec, podejrzenia wścieklizny, skuteczność szczepienia lisów w kierunku wścieklizny, HPAI, brucelloza owiec, salmonelloza drobiu i inne udokumentowane),
 - 1 571 pobranych próbek w kierunku brucellozy, białaczki z planowanych 1 869,
 - 1 671 pobranych próbek w kierunku choroby Aujeszkyego z planowanych 2 093,
- 2) przeprowadzono badania diagnostyczne zwierząt:
- 3 608 wykonanych próbek alergicznych w kierunku gruźlicy z planowanych 3 680,
- 3) przeprowadzono 856 kontroli i kontroli sprawdzających z planowanych 1 585 w tym:
- 134 kontroli podmiotów nadzorowanych z planowanych 148,
 - 4 kontroli przesyłek TRACES z planowanych 30,
 - 7 kontroli urzędowych lekarzy weterynarii z planowanych 16,
 - 315 kontroli gospodarstw CC, IRZ, dobrostanu zwierząt z planowanych 365,
 - 23 kontroli w ramach zwalczania choroby Aujeszkyego z planowanych 26,
 - 373 kontroli bioasekuracji z planowanych 1000.

Z kolei, zespół ds. zdrowia i ochrony zwierząt, bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji (dział pasz i utylizacji i dział bezpieczeństwa żywności) w 2021 r. wykonał następujące czynności inspekcyjne (w szt.): zaplanowano – 62 285, plan po zmianach – 62 365, wykonano 56 877, czyli 91,20% (na poziomie niższym niż plan), tj.:

- 1) pobrano 462 próbek do badań wykonywanych w ramach nadzoru nad produktami pochodzenia zwierzęcego i paszami z planowanych 366, w tym:
- 106 próbek w ramach monitoringu żywności pochodzenia zwierzęcego z planowanych 90,
 - 74 próbek w ramach monitoringu pasz z planowanych 76,

- 190 prób produktów pochodzenia zwierzęcego w ramach nadzoru produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego z planowanych 150,
 - 92 wymazów w kierunku *Campylobacter*, *Salmonella*, *E. Coli* z planowanych 50,
- 2) przeprowadzono 55 985 badań poubojowych zwierząt w rzeźniach i w gospodarstwach z planowanych 61 645,
- 3) przeprowadzono 302 kontrole i kontrole sprawdzających z planowanych 239, w tym:
- 100 kontrole podmiotów nadzorowanych w ramach bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego z planowanych 75,
 - 145 kontrole podmiotów nadzorowanych w ramach pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego z planowanych 110,
 - 3 kontrole dobrostanu w rzeźniach z zaplanowanych 3,
 - 38 kontrole gospodarstw pod względem spełnienia warunków wet. wymaganych przy pozyskaniu mleka z planowanych 35,
 - 16 kontrole urzędowych lekarzy weterynarii z planowanych 16.

(akta kontrole str. 266-290)

PLW w sporządzonej corocznie „Informacji opisowej z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym za 2020 r. oraz 2021 r.”, jako przyczyny braku realizacji ww. kontrole m.in.:

- mniejsza ilość badań poubojowych zwierząt w rzeźniach niż planowano wynika z sytuacji pandemicznej spowodowanej przez wirus SARS-CoV-2 i obostrzeniami związanymi z rozprzestrzeniającym się ASF u świń i dzików;
- pobranie mniejszej ilości próbek w kierunku choroby Aujeszkiego niż planowano w związku ze zmniejszoną ilością stad i pogłowia trzody chlewnej oraz wystawiono mniejszą ilość świadectw zdrowia dla zwierząt w obrocie niż planowano w związku z sytuacją pandemiczną spowodowaną przez wirus SARS-CoV-2;

Niezależnie od ww. planu rocznego realizowano kontrole sprawdzające i doraźne planowane na bieżąco, w zależności od zidentyfikowanych zagrożeń oraz poleceń WLW i GLW.

(akta kontrole str. 291-317)

5b. W okresie od stycznia 2020 r. do końca czerwca 2022 r. PIW przeprowadził łącznie 2 757 kontrole, w tym 2 464 planowych (89,37 %) i 293 interwencyjnych (10,63%), tj.: w 2020 r. – 1 056²¹, w 2021 r. - 1168²² oraz w 2022 do końca II kwartału - 533²³. Na 2022 r. zaplanowano przeprowadzenie 1546 kontrole.

Kontrole przeprowadzane były przez PIW w trzech obszarach:

1. Dział zakaźny.
2. Dział bezpieczeństwa żywności.
3. Dział pasz i utylizacji.

W roku 2020 było zarejestrowanych w PIW 7 314 podmiotów z czego zostało skontrolowanych 929 (11,21 %) tj.:

- w obszarze nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt - 4 876 podmiotów, skontrolowano 756 (15,5 %),
- w obszarze bezpieczeństwo żywności pochodzenia zwierzęcego – 132 podmioty, skontrolowano 57 (43,18 %),
- w obszarze nadzór nad paszami i UPPZ – 2 306 podmiotów, skontrolowano 116 (5,03 %).

²¹ 969 kontrole planowych (91,76 %) i 87 doraźnych (8,24 %).

²² 972 kontrole planowe (83,22 %) i 196 doraźne (16,78 %).

²³ 523 kontrole planowe (98,12 %) i 10 doraźnych (1,88 %).

W roku 2021 było zarejestrowane w PIW 6 390 podmiotów z czego zostało skontrolowane 986 (11,26 %), tj.:

- nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt – 3 890 podmiotów, skontrolowano 824 (21,18 %),
- bezpieczeństwo żywności pochodzenia zwierzęcego – 131 podmioty, skontrolowano 51 (38,93 %),
- nadzór nad paszami i UPPZ – 2 369 podmiotów, skontrolowano 111 (4,68 %).

PLW wyjaśnił, że procent podmiotów poddanych kontroli wynika z różnej częstotliwości w zależności od zakresu wykonywanych czynności. W latach 2020-2021: w dziale pasz i utylizacji w sumie zarejestrowanych było odpowiednio 2306 i 2369 podmiotów, z czego odpowiednio 1813 i 1815 stanowią producenci pierwotni – w skali roku kontrolowanych było 2,5 %. W dziale bezpieczeństwa żywności podmioty rejestrowane jako sprzedaż bezpośrednia kontrolowane były z częstotliwością 1 raz na 2 lata, natomiast podmioty zajmujące się rolniczym handlem detalicznym 1 raz na 3 lata. Częstotliwość kontroli ujęta została również w harmonogramach kontroli.

(akta kontroli str. 266-317, 372-378)

6a. W okresie od 2020 r. do końca czerwca 2022 r. PIW w Łasku otrzymał 27 powiadomień alarmowych RASFF²⁴, z czego jedno – w 2020 r., 22 – w 2021 r., cztery – w 2022 r. oraz 10 powiadomień informacyjnych, tj.: cztery – w 2020 r. i sześć – w 2021 r. Ponadto wygenerował jedno powiadomienie informacyjne w 2021 r. Powiadomienia napływały głównie z Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Łodzi, powiatowych inspektoratów weterynarii oraz od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi²⁵ i Laboratorium Badawczego.

(akta kontroli str. 318)

Na podstawie analizy 10 losowo wybranych powiadomień RASFF z grupy powiadomień alarmowych i informacyjnych stwierdzono, że we wszystkich przypadkach podjęto działania polegające na przekazaniu stosownej informacji producentom lub właściwym terytorialnie w WIW, w tym samym dniu lub następnym. W przypadkach, kiedy odbiorcą kwestionowanego produktu był zakład, nad którym pełni nadzór PLW w Łasku w ciągu od jednego do pięciu dni była przeprowadzana kontrola interwencyjna, a dokumentacja z przeprowadzonych czynności była każdorazowo przesłana do WIW oraz w niektórych przypadkach do PIW, które wygenerowały powiadomienie.

Analiza powiadomień wykazała, że osiem na dziesięć (80%) powiadomień dotyczyło wykrycia obecności bakterii z rodzaju *Salmonella* w mięsie pochodzącym z drobiu podczas badań m.in. właścicielskich lub urzędowych. Nie było podstaw do podjęcia działań w celu usunięcia niebezpiecznego produktu (kwestionowanego mięsa) z rynku, ponieważ został on już przekazany do produkcji, a produkty z niego wytworzone zostały poddane obróbce termicznej, w związku z powyższym nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia ludzi. W żadnym przypadku nie podjęto decyzji o wycofaniu produktów z obrotu.

Pozostałe dwa powiadomienia (20%) dotyczyły stwierdzenia obecności bakterii *Salmonella* w pobranych próbkach gotowych produktów podczas badań urzędowych oraz właścicielskich. PLW w obu przypadkach w trybie pilnym telefonicznie nakazał wdrożyć procedury właścicielskie w celu ustalenia drogi zagospodarowania i wycofania ww. niezgodnych produktów zgodnie z listą dystrybucyjną. Pierwszy z wymienionych produktów, ostatniego dnia przydatności do spożycia (po uzyskaniu informacji z laboratorium badawczego) w ilości 4,4 kg na wyprodukowanych 47 kg

²⁴ System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach.

²⁵ Dalej: PPIS w Łodzi.

został wycofany ze sprzedaży i zabezpieczony z przeznaczeniem do utylizacji. Żaden z konsumentów nie zgłosił dolegliwości po spożyciu produktu ani innych zastrzeżeń²⁶. W przypadku drugiego produktu, po uzyskaniu informacji z PPIS w Łodzi (ostatni dzień przydatności do spożycia) i natychmiastowym uruchomieniu procedur zakładowych – wycofania produktu niezgodnego, stwierdzono, że kwestionowany towar w całości został sprzedany (w ilości 49,14 kg) – na żadnym sklepie nie stwierdzono obecności ww. towaru.

(akta kontroli str. 319-326)

6b. W okresie objętym kontrolą, w PIW nie wystąpiły przesłanki do wydania decyzji, o której mowa w art. 18 ust. 1-5 ustawy o IW.

(akta kontroli str.372-373)

7. W okresie objętym kontrolą, w PIW zostało przeprowadzonych dziewięć kontroli zewnętrznych i dwa audyty, w tym:

- WLW przeprowadził osiem kontroli (cztery problemowe i cztery doraźne), w zakresie: nadzoru nad podmiotami sektora utylizacyjnego; weryfikacji prawidłowości zatwierdzania przez PIW zakładu zajmującego się produkcją produktów mleczarskich – produkcja masła klarowanego; wykonywania sprawnego nadzoru nad ochroną zwierząt utrzymywanych w gospodarstwach w okresie od 01.01.2018r. - do 08.06.2020 r. oraz oceny realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie Krajowych programów zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu oraz realizacji badań kontrolnych w kierunku wykrywania CSF, FMD, SVD, programu wczesnego wykrywania występowania zakażeń wirusem CSF w latach 2019-2020. Wszystkie kontrole zostały ocenione pozytywnie, pomimo że w trzech z nich stwierdzono uchybienia, które dotyczyły m.in. konieczności: uzupełnienia przez inspektora kontrolującego podmioty sektora utylizacyjnego wiedzy merytorycznej w zakresie produkcji nawozów organicznych z wykorzystaniem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego; bezwzględnego wydawania zaleceń z określeniem terminu usunięcia uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli; dokonywania szczegółowej analizy kontrolowanej dokumentacji handlowej podczas kontroli podmiotów sektora utylizacyjnego; rozdzielania w harmonogramach kontroli wszystkich gatunków drobiu; rzetelnego przeprowadzania kontroli, w sposób taki aby zostały sprawdzane wszystkie punkty z protokołu kontroli dot. dobrostanu brojlerów. Wszystkie stwierdzone nieprawidłowości w przeprowadzonych przez WIW kontrolach zostały usunięte w terminie o czym PLW informował pisemnie ŁWLW na podstawie art. 49 ust. z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²⁷.
- WIW przeprowadził w 2021 r. dwa zadania audytowe: pierwszy audyt w zakresie planu i realizacji badań kontrolnych w kierunku gruźlicy bydła oraz zwalczania gruźlicy bydła oraz drugi w zakresie realizacji programu zwalczania i monitorowania choroby Aujeszky'ego u świń na lata 2018-2020.

(akta kontroli str. 367-371)

8. W PIW w Łasku prowadzony był rejestr zawiadomień, skarg, wniosków i interwencji dotyczących m.in. prowadzenia nielegalnej działalności, ujawnionej przez osoby prywatne oraz podmioty współpracujące z Inspekcją Weterynaryjną.

W latach objętych kontrolą, w powiecie łaskim i zduńskowolskim PIW wykrył i zlikwidował jeden przypadek wskazujący na możliwość prowadzenia nielegalnej działalności w zakresie produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego. Działania PIW zainicjowała pisemna informacja od Państwowego Powiatowego Inspektora

²⁶ Informacja producenta przekazana PIW.

²⁷ Dz. U. z 2011 r. Nr. 185, poz. 1092.

Sanitarnego w Łasku²⁸ w dniu 21.02.2020 r., po przeprowadzonej w dniu 20.02.2022 r. kontroli sanitarnej w sklepie spożywczym na terenie jednej z miejscowości w powiecie łaskim. W dniu kontroli, w sprzedaży stwierdzono m.in. mięso i wędliny nieoznakowane, bez potwierdzenia źródła pochodzenia (w ogólnej ilości: 20,38 kg – produkty mięsne oraz 21,47 kg - mięso świeże), które w trybie natychmiastowym nakazano wycofać ze sprzedaży. Czynności kontrolne PIW podjął w dniu 03.03.2022 r. podczas, których nie stwierdził prowadzenie nielegalnej produkcji w kontrolowanej lokalizacji. Kontrolowany przyznał się do własnej produkcji (brak zgłoszenia do PLW) na terenie swojego gospodarstwa z mięsa zakupionego w zakładach mięsnych, z którego – zgodnie z jego oświadczeniem – wyprodukował i wprowadził do obrotu produkty mięsne oraz mięso, narażając tym samym bezpieczeństwo i zdrowie ludzi, ze względu na brak zachowania warunków higienicznych w procesie rozbioru i przetwórstwa mięsa. W dniu 05.03.2020 r. na podstawie art. 27 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 roku o produktach pochodzenia zwierzęcego²⁹, wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 26 ww. ustawy, zakończone wymierzeniem administracyjnej kary pieniężnej w kwocie 2 000 zł w dniu 30.04.2020 r.

(akta kontroli str. 327-348, 379-398)

PLW wyjaśnił, że przy każdym nawet anonimowym zgłoszeniu o nielegalnej produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego Inspektorzy PIW przeprowadzali dochodzenie we wskazanym miejscu w celu jego weryfikacji, a w przypadku potwierdzenia podejrzenia nielegalnej produkcji podejmowali działania administracyjne. Wyjaśnił ponadto, że PLW nie prowadził odrębnego planu działań skierowanego przeciwko nielegalnej działalności.

(akta kontroli str. 444-445)

9. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Łasku sprawował nadzór nad podmiotami utrzymującymi stada świń. Corocznie określał harmonogram kontroli tych gospodarstw w zakresie spełnienia warunków bioasekuracji oraz je przeprowadzał. PLW w 2020 r. został wytypowany i przeszkolony do działań w ramach wojewódzkich Zespołów ds. dochodzeń epizootycznych przy Głównym Lekarzu Weterynarii w ogniskach chorób zakaźnych, jak np. afrykański pomór świń³⁰ czy grypa ptaków oraz został szefem Wojewódzkiego Zespołu ds. dochodzeń epizootycznych przy Wojewódzkim Lekarzu Weterynarii, specjalizującym się w wypracowaniu działań zmierzających do ograniczenia rozwoju ASF.

W okresie objętym kontrolą, lekarze urzędowi przeprowadzali kontrole w zakresie spełnienia przez właścicieli stad świń wymagań bioasekuracji określonych w § 1a pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

W przypadku stwierdzenia podczas kontroli nieprawidłowości w zakresie bioasekuracji, były one wykazywane, zgodnie ze stanem faktycznym, w protokołach z kontroli gospodarstw. Po przeprowadzonych kontrolach, PLW podejmował działania polegające na wszczęciu postępowań administracyjnych i wydaniu decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych naruszeń wymogów bioasekuracji.

Dopełniono obowiązku przekazywania Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii miesięcznych raportów z prowadzonych przez Powiatowy Inspektorat Weterynarii kontroli spełniania wymogów bioasekuracji.

(akta kontroli str.401-406)

²⁸ Dalej: PPIS w Łasku.

²⁹ Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, ze zm.

³⁰ Dalej: ASF.

W 2020 r. PIW objął kontrolami 233 gospodarstwa, tj. 18,20% wszystkich gospodarstw. W 2021 roku PIW objął kontrolami 373 gospodarstwa, co stanowiło 77,50 % wszystkich gospodarstw. Z kolei, w 2022 r. na koniec II kwartału PIW skontrolował 264 gospodarstwa, co stanowiło 59,86 % wszystkich gospodarstw (tj. 29,93% całego planu wykonania kontroli zaplanowanych na 2022 r.).

W 2020 r. zaplanowano 300 kontroli bioasekuracji, a wykonano 233 kontrole planowe, tj. 77,7%, w 2021 r. zaplanowano 1000³¹, wykonano 373 planowe, tj. 37,3% i 30 doraźnych, w 2022 r. zaplanowano 882³² (zmiana planu i harmonogramu w dniu 09.02.2022 r. zgodnie z wytycznymi WLW w piśmie z dnia 09.02.2022 r.), do dnia 30.04.2022 wykonano 143 planowe, tj. 16,2%.

Kontrole były przeprowadzane przez wyznaczonych lekarzy weterynarii. Do nadzoru i koordynacji kontroli bioasekuracji gospodarstw utrzymujących świnie w ramach zwalczania ASF przydzielony został w 2022 r. lekarz z działu zakaźnego zatrudniony w PIW na stanowisku inspektora weterynaryjnego ds. zdrowia i ochrony zwierząt.³³ We wcześniejszych latach ww. nadzór pełnił inny lekarz zatrudniony w PIW.

(akta kontroli str. 16-17, 183, 188, 279, 407-413)

W ramach programu wczesnego wykrywania ASF w 2021 r. na terenie powiatu łaskiego oraz zduńskowolskiego odstrzelono 464 dzików i wykonano 139 badań (pobrano 464 próby krwi) w kierunku ASF. W 2022 r., do końca II kwartału odstrzelono 367 sztuk i wykonano 108 badań (367 prób krwi).

Obowiązek badań w tym kierunku zaczął obowiązywać od lipca 2021 r., kiedy obszar działania PIW został objęty ograniczeniami I (niebieski).

W 2020 r. i w pierwszym kwartale 2021 r. PIW nie był w I strefie ASF, w związku z czym nie istniał obowiązek badań w tym kierunku.

Od dzików padłych³⁴, do badań laboratoryjnych (monitoring bierny) pobrano próby: w 2020 r. od 13 dzików, w 2021 r. od dziewięciu dzików, a w 2022 r. (do końca sierpnia) od dwóch dzików. W wyniku badań nie stwierdzono przypadków ASF.

W kontrolowanym okresie na terytorium działania PIW nie wykryto żadnego przypadku zakażeń wirusem ASF.

(akta kontroli str. 414-418)

Analiza pięciu losowo wybranych kontroli ASF wykazała, że były one przeprowadzane przez wyznaczonych urzędowych lekarzy weterynarii, zgodnie z wymogami listy kontrolnej SPIWET – ASF zaś w roku 2020 SPIWET – ASF 2. W przypadku niezgodności była wydawana przez PLW decyzja wskazująca uchybienia z zakresu bioasekuracji wraz z terminem ich usunięcia.

W czterech przypadkach, w związku z ustaleniami PLW wydał decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości z podaniem terminu ich usunięcia. Najczęstsze stwierdzone nieprawidłowości u hodowców świń, to m.in.: brak tablic przy wejściach do budynków zakazujących wstępu osobom nieupoważnionym, brak rejestru wejść na teren gospodarstwa, brak zabezpieczenia przed dostępem zwierząt wolnożyjących i domowych, brak wyłożenia mat dezynfekcyjnych, hodowla świń z innymi zwierzętami np. bydłem w jednym pomieszczeniu, brak planu bioasekuracji oraz brak spisu posiadanych świń z podziałem na grupy wiekowe.

We wszystkich zbadanych przypadkach, PLW przeprowadzał rekontrole hodowców. We wszystkich gospodarstwach, niezgodności dotyczące przestrzegania bioasekuracji stwierdzone podczas kontroli, zostały usunięte terminowo.

(akta kontroli str. 339-400)

³¹ Zaplanowana ilość kontroli planowych obejmowała stada i puste. Po uzyskaniu danych z ARiMR do kontroli wzięto wyłącznie stada pełne w ilości 520 gospodarstw.

³² Liczba gospodarstw utrzymujących świnie i zaplanowanych do kontroli bioasekuracji w 2022 r. - 441.

³³ Zakres czynności lekarza zatrudnionego w PIW.

³⁴ Znalezione martwe, w tym z wypadku komunikacyjnego lub których zwłoki uległy autolizie – obowiązek badania w kierunku ASF na całym terytorium RP.

Odnosnie niewykonania zaplanowanej liczby kontroli bioasekuracji w latach 2020-2021, PLW wyjaśnił, że przyczyną tej sytuacji był m.in. brak możliwości wykonania kontroli w podległych podmiotach (gospodarstwach z trzodą chlewną), ponieważ wiele z nich w tym okresie zlikwidowało hodowlę/działalność, tj. w 2020 r. - 462³⁵, a w 2021 - 100³⁶ oraz sytuacja epidemiologiczna w kraju (Covid-19).

(akta kontroli str. 372-378)

Powiatowy Lekarz w ramach kampanii informacyjnej w związku zapobieganiem rozprzestrzeniania się wirusa amerykańskiego pomoru świń uczestniczył jako prelegent w 11 szkoleniach, mających na celu poszerzenie wiedzy na temat ASF. Szkolenia były skierowane do: instytucji samorządowych, kół łowieckich, hodowców trzody chlewnej, lekarzy wolnej praktyki, przewoźników i pośredników w obrocie zwierzętami.

Podczas szkoleń dodatkowo rozdawane były ulotki informacyjne na temat przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie i zasad, których należy przestrzegać w celu ochrony gospodarstwa przed wirusem ASF oraz procedury postępowania w przypadku znalezienia padłego dzika. Prowadzona była także akcja przekazywania ulotek informacyjnych rolnikom – za pośrednictwem lekarzy weterynarii oraz poprzez urzędy gmin. Ulotki można było pobrać również w PIW. PLW udzielał wywiadów w lokalnych stacjach radiowych i telewizyjnych, publikował informacje na stronie BIP PIW, które zawierały m.in. linki do przepisów, materiałów szkoleniowych, map obszarów objętych ograniczeniami, wzorów dokumentów dla hodowców świń³⁷.

Działania PLW w zakresie zapobiegania rozpowszechniania się choroby ASF w zakresie badanym przez NIK były skuteczne i zgodne z właściwymi rozporządzeniami³⁸.

(akta kontroli str. 359-363)

10. PIW w okresie objętym kontrolą corocznie kontrolował podmioty wytwarzające/gospodarujące uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego. W 2020 r. zaplanowano 42 urzędowe kontrole podmiotów nadzorowanych z zakresu utylizacji a wykonano 27, tj. 64,2%. W 2021 r. na zaplanowanych 41 kontroli, wykonano 30, tj. 73,1%. Natomiast w 2022 r. na zaplanowane 44 kontrole, w II kwartale b.r. przeprowadzono sześć kontroli, tj. 13,7%, pozostałe zaplanowano w III i IV kwartale b.r.

(akta kontroli str. 113-118, 122-176, 192-265, 280, 287-290)

W skład zaplanowanych i zrealizowanych kontroli sektora utylizacyjnego wchodziły m.in.: zakłady produkujące karmy dla zwierząt, zakłady techniczne, środki transportu, podmioty wykorzystujące UPPZ, rzeźnie oraz inne zarejestrowane.

Nie były planowane i przeprowadzane kontrole w zakładach utylizacyjnych, ponieważ na terenie działalności Inspekcji nie funkcjonowały takie podmioty.

Analiza pięciu losowo wybranych protokołów wykazała, że kontrole dotyczące utylizacji były przeprowadzane rzetelnie i prawidłowo, zgodnie z instrukcją GLW nr GIWpr.0200.1.12.2020 z dnia 26 maja 2020 r.³⁹ oraz z wymogami właściwej listy

³⁵ W roku 2020 liczba gospodarstw 1179.

³⁶ W roku 2021 liczba gospodarstw 1079.

³⁷ Pod adresem <http://piw.lask.biuletyn.net/?bip=2&cid=1003&id=3089> linki do wzorów planów bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstw utrzymujących świnie... Data odsłony 08.07.2022 r.

³⁸ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lutego 2020 r. (w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.) – Dz. U z 2020 r. poz. 290; oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 stycznia 2021 r. (w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r.) - Dz. U. z 2021 r. poz. 236.

³⁹ Instrukcja GIWpr.0200.1.12.2020 Głównego Lekarza Weterynarii z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie procedur obowiązujących przy nadzorze i kontroli zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych przez podmioty sektora utylizacyjnego oraz zasad postępowania organów Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie potwierdzania przesylek ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych w systemie TRACES.

kontrolnej SPIWET. W związku z brakiem nieprawidłowości oraz zaleceń w powyższych dokumentach, nie było potrzeby podejmowania przez PIW działań w trybie art. 19f ustawy o IW.

(akta kontroli str. 364-365)

PLW wyjaśnił, że w planie kontroli w okresie objętym kontrolą były ujęte podmioty aktualnie działające jak i te, które zawiesiły działalność w latach poprzednich. Przyczyną tej sytuacji był brak możliwości wykonania kontroli w podległych zakładach, ponieważ wiele z nich zawiesiło i nie wznowiło działalność, tj. w 2020 r. – 14, a w 2021 – 13. W pozostałych działających podmiotach, przeprowadzano kontrole zgodnie z planem.

(akta kontroli str. 372-378)

11. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 marca 2022 r. zgodnie z art. 30 i art. 31 ustawy o IW ustalono opłaty za przeprowadzone przez PIW czynności weterynaryjne, na łączną sumę 1 243 613,29 zł, tj. w: 2020 r. – 578 918,55 zł, 2021 r. – 574 890,52 zł, I kwartał 2022 r. – 89 804,22 zł. Pobrano opłaty w kwocie 1 282 576,72 zł, na którą składały się opłaty za: 2020 r. – 579 796,88 zł⁴⁰, 2021 r. – 567 096,29 zł⁴¹, I kwartał 2022 r. – 135 683,55 zł⁴². Natomiast kwoty nieuiszczonych opłat w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wynosiły: na koniec 2020 r. – 130 051,99 zł, na koniec 2021 r. – 137 846,22 zł oraz na koniec I kwartału 2022 r. – 91 966,89 zł.

Nieuiszczone należności wymagalne na koniec I kwartału 2022 r. wynosiły łącznie 91 966,89 zł i obejmowały należności z tytułu opłat nieściągniętych w latach 2004-2005 – 91.736,61 zł oraz należności bieżącego okresu w kwocie 230,28 zł, które zostały uregulowane w miesiącu kwietniu 2022 r.

Należności wymagalne w kwocie 91 966,89 zł dotyczyły jednego podmiotu i wynikały z wystawionych rachunków zgodnie z zawartą umową. W wyniku długotrwałego procesu egzekucyjnego PIW w 2021 r. wystąpił o nadanie klauzuli wykonalności na następcę dłużnika. W trakcie kontroli NIK sprawa nadal była w toku.

(akta kontroli str. 350-358)

Na podstawie przeanalizowanych pięciu spraw ustalono, że PIW prawidłowo nakładał oraz egzekwował opłaty, o których mowa w art. 30 ust. 1 – 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej. Wszystkie czynności egzekucyjnie związane z nieuiszczonymi w terminie opłatami były podejmowane niezwłocznie i doprowadziły do zapłaty należności.

(akta kontroli str. 349)

12. W dniu 16 listopada 2018 r. zostały zawarte dwa porozumienia ramowe o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej, pomiędzy: PPIS w Łasku i PLW w Łasku na obszarze powiatu łaskiego oraz PPIS w Zduńskiej Woli i PIW w Łasku na obszarze powiatu zduńskowolskiego. Porozumienia określały szczegółowe warunki współdziałania w zakresie:

- sprawowania nadzoru oraz przeprowadzania urzędowych kontroli żywności w zakładach produkujących lub przechowujących produkty pochodzenia zwierzęcego oraz inne środki spożywcze, o których mowa w art. 73 ust. 6 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia;

⁴⁰ W 2020 r. zostały pobrane opłaty za czynności weterynaryjne w kwocie 579 796,88 zł, w tym za wykonane w roku 2019 w kwocie – 39 193,71 zł.

⁴¹ W 2021 r. zostały pobrane opłaty za czynności weterynaryjne w kwocie 567 096,29 zł, w tym za wykonane w roku 2020 w kwocie – 38 315,38 zł.

⁴² W 2022 r. zostały pobrane opłaty za czynności weterynaryjne w kwocie 135 683,55 zł, w tym za wykonane w roku 2021 w kwocie – 46 109,61 zł.

- sprawowania nadzoru oraz przeprowadzania urzędowych kontroli żywności nad zakładami produkującymi żywność zawierającą jednocześnie produkty pochodzenia roślinnego i przetworzone produkty pochodzenia zwierzęcego;
- zwalczania chorób zakaźnych, które mogą być przenoszone ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta.

Porozumienia określały również zasady i zakres współpracy organów, mające na celu zapewnienie sprawnego nadzoru nad: przestrzeganiem bezpieczeństwa żywności i żywienia, pasz, a także nad sytuacją epidemiologiczną i epizootyczną w zakresie chorób odzwierzęcych oraz prawidłowym zagospodarowaniem UP77 nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.

W ramach współpracy i współdziałania organy obu Inspekcji uzgadniały listy (dwa razy w roku) zakładów wspólnie nadzorowanych. Ustalały sprawowanie nadzoru według właściwości organu nad zakładami: zajmującymi się rozbiorem mięsa, przechowywaniem produktów pochodzenia zwierzęcego, producentami żywności oraz nad sprzedawcami i targowiskami. Ponadto corocznie uzgadniały wspólne harmonogramy kontroli podmiotów będących pod nadzorem obu Inspekcji oraz przekazywały sobie wzajemnie informacje o wynikach kontroli w zakładach objętych wspólnym nadzorem.

Zrealizowano wspólne kontrole zgodnie z harmonogramem m.in.: zakładu garmażeryjnego oraz masarni. Na podstawie próby obejmującej cztery wspólnie przeprowadzone kontrole nadzorowanych podmiotów, nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 419-440, 439-440)

W ramach realizacji porozumienia pomiędzy organami przekazywane były także:

- informacje o ocenie jakości wody z danego terenu oraz informacje o pogryzieniu osób przez psy;
- informacje o wyniku wykonanej obserwacji zwierzęcia w kierunku wścieklizny. Zgłaszane były również stwierdzone choroby zakaźne i odzwierzęce w przeprowadzonych badaniach przez PLW.

(akta kontroli str. 441-442, 379-398)

W okresie objętym kontrolą, nie odbywały się wspólne szkolenia oraz narady PIW z PPIS w Łasku i Zduńskiej Woli w zakresie bezpieczeństwa żywności – szkolenia odbywały się w latach wcześniejszych.

(akta kontroli str. 443)

Współpraca PLW i Inspekcji Sanitarnej była zgodna z § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z organami Inspekcji Weterynaryjnej, Wojskowej Inspekcji Sanitarnej oraz Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem bezpieczeństwa żywności i żywienia⁴³, m.in. w sprawie podejrzenia o prowadzenie nielegalnej działalności w zakresie produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego (sprawa z 2020 r.), także przy powiadomieniach alarmowych i informacyjnych RASFF.

(akta kontroli str. 379-398, 319-326)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Powiatowy Lekarz nie zamieścił w BIP Inspektoratu żadnego z dziewięciu ogłoszeń o naborach na 13 stanowisk merytorycznych, co było niezgodne z art. 28 ust.1 ustawy

⁴³ Dz. U. z 2011 r. Nr 88, poz. 504.

o służbie cywilnie oraz z wewnętrzną procedurą naboru do służby cywilnej w PIW (§ 1 pkt 3)⁴⁴.

Ponadto, wbrew postanowieniom art. 31 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej oraz § 7 pkt 1 ww. wewnętrznej procedury, PLW nie zamieścił w BIP Kancelarii Prezesa Rady Ministrów⁴⁵ oraz w BIP PIW wyników odpowiednio siedmiu (na 10 stanowisk) oraz dziewięciu naborów (na 13 stanowisk).

PLW wyjaśnił, że powyższe nieprawidłowości powstały w wyniku przeoczenia.

W toku niniejszej kontroli uzupełniono wyniki naborów w BIP KPRM oraz publikowano nowe ogłoszenia o naborach i ich wynikach w BIP PIW⁴⁶.

(akta kontroli str. 44-47, 64-76)

IV. Wnioski

W związku z działaniem podjętym w trakcie kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 22 grudnia 2022 r.

Kontroler
Leszek Ceran
gł. specjalista kontroli państwowej

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor
Piotr Walczak

Podpis

⁴⁴ Wewnętrzna procedura naboru do służby cywilnej w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Łasku do zarządzenia nr 1 z dnia 02 stycznia 2013 r., dalej: wewnętrzna procedura naboru do służby cywilnej.

⁴⁵ Dalej: KPRM.

⁴⁶ Pod adresem <http://www.piw.lask.biuletyn.net/?bip=1&cid=1019&bsc=N> według stanu na dzień odsłony 06.07.2022 r.

